

Förslag till

Rekommendationer för utläring och uppföljning av RIK för vuxna (Ren Intermittent Kateterisering)

Framtagna av uroterapeuter inom urologisk verksamhet.

Vi står bakom dessa riktlinjer:

För frågor eller synpunkter om innehållet kontakta Märta Lauritzen, marta.lauritzen@karolinska.se tel 08-585 826 89

Camilla Andersson Uroterapeut IJUNGBY	Marianne Fehrling Uroterapeut GÖTEBORG	Susann Karnock Uroterapeut NORRKÖPING	Pia Nimmerfors Uroterapeut GÖTEBORG	Pia Pries Skogfeldt Uroterapeut STOCKHOLM
Inger Andersson Uroterapeut GÖTEBORG	Agneta Grundtman Uroterapeut UDDEVALLA	Bodil Kristiansson Uroterapeut GÖTEBORG	Gunilla Nordström Uroterapeut ESKILSTUNA	Britta Stalebrant Uroterapeut VÄSTERVIK
Maike Augustsson Uroterapeut BORÅS	Katarina Gunseus Uroterapeut UMEÅ	Inger Lauridsen Uroterapeut TORSBY	Roger Nyberg Uroterapeut KALMAR	Charlotte Svedholm Uroterapeut GÖTEBORG
Yvonne Berge Uroterapeut SÖDERTÄLJE	Eva Hellberg Uroterapeut KARLSTAD	Märta Lauritzen Uroterapeut STOCKHOLM	Annika Olsson Uroterapeut Wellspect Healthcare	Margita Tengné Uroterapeut KUNGÄLV
Charlotta Bergström Uroterapeut STOCKHOLM	Agneta Jervhed Uroterapeut ÖSTERSUND	Lena Lindbo Uroterapeut STOCKHOLM	Eva Persson Uroterapeut STOCKHOLM	Margareta Tenselius Uroterapeut NORRKÖPING
Sofie Borgström Uroterapeut HALMSTAD	Lena Joanzon Uroterapeut UDDEVALLA	Katarina Lindqvist Uroterapeut HALMSTAD	Jenni Persson Uroterapeut ESKILSTUNA	Ewa Truedsson Uroterapeut KARLSHAMN
Jill Carnelid Uroterapeut KARLSTAD	Birgit Johansson Uroterapeut SKÖVDE	Charlotta Ljungberg Uroterapeut HALMSTAD	Christina Ross-Nyberg Uroterapeut VÄXJÖ	Kristin Wahlström Uroterapeut GÖTEBORG
Ulrika Eriksson Uroterapeut HALMSTAD	Kerstin Johansson Uroterapeut BORÅS	Berit Långström Benevides Uroterapeut UPPSALA	Li Sala Uroterapeut BORÅS	Maria Östmark Uroterapeut ARVIKA
Anneli Falk Uroterapeut STENUNGSUND	Karin Jonsson Uroterapeut SKÖVDE	Birgitta Magnusson Uroterapeut KARLSTAD	Agneta Sandberg Uroterapeut KARLSKRONA	

Anvisning om spridning

- I samband med utbildning om RIK
- I avdelningspärmar om RIK

Rekommenderad litteratur

- Schönebeck, Jan. *Blåskatetern och dess bruk*. Wellspect HealthCare
- Malmberg, Lars & Mattiasson, Anders. *I vått och torrt*. Lund: Studentlitteratur, 2005
- Hellström & Lindehall. *Uroterapi*. Lund: Studentlitteratur, 2006
- Bakke A et al. "Physical predictors of infection in patients treated with clean intermittent catheterisation" *British Journal of Urology* 79, (1997):s 85-90
- Shaw et al. (2008). *Effect of clean intermittent self-catheterization on quality of life: a qualitative study*. *Journal of Advanced Nursing* 61(6), S 641-650
- Logan and Shaw 2011: "Intermittent self-catheterization service provision: perspectives of people with spinal cord injury"
- *Förebygg Vårdrelaterade Urinvägsinfektioner*. SKL 2011-02-22
- Socialstyrelsens författningssamling, SOSFS 2008:1. *Användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården*.
- Socialstyrelsens författningssamling SOSFS 2009:6. *Bedömningen av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård*

Reviderad 2014-12-05

Revidering av riktlinjerna bör ske vartannat år

Förslag till

Rekommendationer för utlärnning och uppföljning av RIK för vuxna

RIK (Ren Intermittent Kateterisering) = Självkateterisering

Framtagna av uroterapeuter inom urologisk verksamhet.

RIK kan alltid övervägas när patienten inte kan tömma urinblåsan tillfredsställande

RIK bör läras ut av personal som har både formell och reell kompetens

RIK ska vara ordinerat av läkare

RIK ska dokumenteras

RIK ska följas upp av personal som har både formell och reell kompetens

RIK är egenvård och patienten måste få rätt information och kunskap om behandlingen och förmåga att hantera de problem och komplikationer som kan uppstå.

1:a besöket. En timme bör avsättas

- Ge muntlig och skriftlig information samt instruktion om, anatomi, fysiologi, orsak till patientens blåsubbning, hygien och metodförklaring
- Motivation- hur motiverad är patienten? Vad kan öka motivationen?
- Demonstrera katetrar och eventuellt övriga hjälpmedel individuellt
- Låt patienten utföra RIK under handledning
- Anpassa tappningsintervall individuellt. Hänsyn tas till orsak till behandlingen, blåsvolym, urinmängder samt patientens behov
- Informera om de komplikationer som kan uppstå såsom blödning eller urinvägsinfektion
- Ge uppgifter om vem som är kontaktperson och hur denna kan nås
- Skicka med katetrar i väntan på hjälpmedelsförsändelse
- Skriv ut katetrar och eventuella hjälpmedel om valet är klart. Vänta annars till första uppföljningen
- Informera om tillgängligt informationsmaterial, patientföreningar, hemsidor, m.m.
- Be patienten skriva miktionslista med totala volymer dvs. både mikterad och tappad urinvolymer och frekvens
- Ge praktiska råd
- Dokumentation ska innehålla, katetertyp, charriere, volym, frekvens och uppföljning
- I samband med 1:a besöket planeras fortsatt uppföljning av behandlingen

Uppföljning de närmsta dagarna

- Gå igenom miktionslista med totala volymer dvs. både mikterad och tappad urinvolymer och frekvens
- Följ upp tömningstekniken
- Följ upp hur patienten uppfattar behandlingen
- Hanterlighet, katetertyp, grovlek och längd
- Repetera möjligheten till stöd av kontaktpersonen vid frågor och komplikationer

Individuell uppföljning 1-3 månader

- Följ upp aktuell urinmättningslista och totala volymer dvs. både mikterad och tappad urinvolymer och frekvens
- Följ upp RIK-behandlingens påverkan på vardagsliv och livskvalitet
- Ge praktiska upplysningar om sortimentsförändringar och aktuella hemsidor
- Ta urinodling vid symtom
- Eventuella komplikationer
- Ställningstagande till fortsatt behandling

Uppföljning årsvis

- Se individuell uppföljning 1-3 månader

Reviderad 2014-12-05

Revidering av riktlinjerna bör ske vartannat år